

**MINISTER
ROLNICTWA I ROZWOJU WSI**

Warszawa, 01 kwietnia 2022 r.

Znak sprawy: DŻW.zch.870.32.2022

Pan

Wiktor Szmulewicz

Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych

ul. Przyszłości 5

05-804 Pruszków

e-mail: sekretariat@krir.pl

Dotyczy: Stanowiska Zarządu Lubelskiej Izby Rolniczej z dnia 7 marca 2022 r. w sprawie zwiększonego zapotrzebowania na żywność

Szanowny Panie Prezesie,

w nawiązaniu do pisma dnia 23 marca 2022 r. znak: KRIR/JM/330/2022 w sprawie Stanowiska Zarządu Lubelskiej Izby Rolniczej z dnia 7 marca 2022 r. w sprawie zwiększonego zapotrzebowania na żywność uprzejmie informuję, co następuje.

Zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt, w tym afrykańskiego pomoru świń (ASF) odbywa się na podstawie przepisów sporządzonych i przyjętych na poziomie Komisji Europejskiej, które jednolicie obowiązują wszystkie państwa członkowskie Unii Europejskiej, oraz przepisów krajowych, w tym w szczególności:

- rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniające i uchylające niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt („Prawo o zdrowiu zwierząt”) (Dz. Urz. UE L 84 z 31.03.2016, str. 1, z późn. zm.),
- rozporządzenia delegowane Komisji (UE) 2020/687 z dnia 17 grudnia 2019 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 w

odniesieniu do przepisów dotyczących zapobiegania niektórym chorobom umieszczonym w wykazie oraz ich zwalczania (Dz. Urz. UE L 174 z 03.06.2020, str. 64, z późn. zm.),

- ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 1421) oraz akty wykonawcze wydane na jej podstawie.

Zgodnie z ww. rozporządzeniem 2016/429 Komisja Europejska posiada możliwość ustanowienia, w drodze aktów wykonawczych środków szczególnych w zakresie zwalczania chorób, kierując się aktualną sytuacją epizootyczną dla danej choroby.

Takie środki, w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń, do jednolitego stosowania przez państwa członkowskie UE dotknięte tą chorobą, zostały wprowadzone rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2021/605 z dnia 7 kwietnia 2021 r. ustanawiającym szczególne środki zwalczania afrykańskiego pomoru świń (Dz. Urz. UE L 129 z 15.04.2021, str. 1, z późn. zm.).

Kwestie dotyczące przemieszczania przesyłek świń utrzymywanych na obszarze objętych ograniczeniami I, II i III określają przepisy rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2021/605 oraz rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 sierpnia 2021 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. poz. 1485), które wykonuje postanowienia aktu unijnego, nie zawężając wynikających z niego możliwości i potencjalnych derogacji.

Na podstawie § 9 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2021/605 przesyłki świń utrzymywanych na obszarach objętych ograniczeniami I, II i III co do zasady nie mogą być przemieszczane poza te obszary.

Jednocześnie na podstawie § 6 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 sierpnia 2021 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń nie stosuje się powyższego zakazu w przypadku przemieszczania przesyłek świń utrzymywanych na obszarze objętym ograniczeniami I do zakładów znajdujących się na innych obszarach objętych ograniczeniami I, II i III lub poza tymi obszarami, pod warunkiem że zakład przeznaczenia znajduje się na terytorium tego samego zainteresowanego państwa członkowskiego.

W przypadku przemieszczania przesyłek świń utrzymywanych na obszarze objętym ograniczeniami II, art. 23 rozporządzenia Komisji 2021/605 zawiera derogację dotyczącą przemieszczania przesyłek świń utrzymywanych na obszarze objętym ograniczeniami II poza ten obszar do zakładu znajdującego się na terytorium tego samego zainteresowanego państwa członkowskiego.

Ponadto ww. rozporządzenie w art. 28 wprowadza odstępstwo mówiące, że w wyjątkowych okolicznościach, gdy wskutek tego zakazu w zakładzie, w którym utrzymywane są świny, pojawiają się problemy związane z dobrostanem zwierząt, przewiduje się możliwość przemieszczania świń utrzymywanych na obszarze objętym ograniczeniami III poza ten obszar do zakładu znajdującego się na obszarze objętym ograniczeniami II na terytorium tego samego zainteresowanego państwa członkowskiego.

Jednocześnie należy zauważyć, że w przypadku powyższych odstępstw przemieszczenie jest możliwe po spełnieniu szeregu wymagań wskazanych w rozporządzeniu Komisji 2021/605, w tym warunku utrzymywania świń w zakładzie dokonującym wysyłki i nie przemieszczania świń z tego zakładu przez okres co najmniej 30 dni poprzedzających datę przemieszczenia lub od urodzenia, jeśli są młodsze niż 30 dni, a w tym okresie nie wprowadzono żadnych innych utrzymywanych świń z obszarów objętych ograniczeniami II i III do tego zakładu.

Reasumując, od tego, z którego obszaru Polski pochodzą świny oraz miejsca przeznaczenia zależą wymagania, które muszą być spełnione przy przemieszczaniu świń.

Decyzje w ww. kwestiach, po przeprowadzeniu analizy ryzyka, podejmuje właściwy miejscowo powiatowy lekarz weterynarii. Ponadto zgodnie z § 8 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 sierpnia 2021 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń nakazuje się zaopatrywanie świń przemieszczanych do miejsca położonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w świadectwo zdrowia wystawione przez urzędowego lekarza weterynarii na podstawie badania klinicznego świń przeprowadzonego nie wcześniej niż 24 godziny przed przemieszczeniem tych świń.

Powyższe świadectwo zawiera m. in. poświadczenie zgodności z wymogami przewidzianymi w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/605 mówiące że świny są utrzymywane na obszarze objętym ograniczeniami I, II lub III przy zastosowaniu

szczególnych środków zwalczania afrykańskiego pomoru świń wskazanych w przedmiotowym rozporządzeniu.

Mając powyższe na uwadze należy podkreślić, że powyższe przepisy są stosowane na jednolitych zasadach obowiązujących wszystkie podmioty.

Odnosząc się do kwestii skrócenia terminu do 21 dni utrzymywania świń w zakładzie dokonującym wysyłki uprzejmie informuję, że rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2021/605 zostało opracowane również pod kątem ryzyka rozprzestrzenienia się ASF.

Stąd zgodnie z opinią naukową Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności na temat afrykańskiego pomoru świń przyjętą w dniu 11 marca 2010 r. (Dziennik EFSA 2010;8(3):1556) przyjęto, że przemieszczanie przesyłek świń i różnych towarów pochodzących od świń stwarza różne poziomy ryzyka. Zasadniczo przemieszczanie przesyłek utrzymywanych świń, materiału biologicznego i produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego ze świń z obszarów objętych ograniczeniami stwarza wyższy poziom ryzyka pod względem narażenia i konsekwencji niż przemieszczanie przesyłek produktów pochodzenia zwierzęcego.

Powyższa opinia zawiera również informację, że po doświadczalnym zakażeniu świń umiarkowanie zjadliwym izolatem wirusa ASF, transmisja przez bezpośredni kontakt między zakażonymi i niezakażonymi świniami występowała do 30 dni po zakażeniu.

Mając powyższe na uwadze należy zauważyć, że na chwilę obecną wskazanie argumentów za skróceniem tego terminu wydaje się być trudne do realizacji.

Odnosząc się do kwestii działań zakładów przetwórczych uprzejmie informuję, że wszelkie działania podejmowane na rynkach rolnych, co do zasady nie mogą naruszać zasad wspólnego rynku unijnego, w tym nie mogą zakłócać konkurencji lub grozić takim zakłóceniem. W systemie gospodarki wolnorynkowej, administracja państwowa nie ma możliwości nakazywania podmiotom prywatnym określonych zachowań.

Decyzja o uruchomieniu skupu świń z określonych obszarów z przeznaczeniem do uboju pozostaje w kompetencji danego podmiotu działającego na rynku spożywczym.

Odnosząc się do przeciwdziałania skupowi zwierząt poniżej kosztów produkcji uprzejmie informuję, że w przedmiotowym zakresie obowiązują przepisy ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i

spożywczy. Ustawa ta określa zasady przeciwdziałania praktykom polegającym na nieuczciwym wykorzystywaniu przewagi kontraktowej przez nabywców produktów rolnych lub spożywczych lub dostawców tych produktów.

Oferowanie przez prywatne punkty niekorzystnych dla producenta cen skupu, wywieranie nacisku na poziom cen, narzucanie treści umowy może zostać uznane za praktykę nieuczciwie wykorzystującą przewagę kontraktową przez nabywców produktów rolnych względem dostawcy.

Organem właściwym w sprawach praktyk polegających na nieuczciwym wykorzystywaniu przewagi kontraktowej jest Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, do którego każdy może zgłosić zawiadomienie dotyczące podejrzenia stosowania praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową. Postępowanie w sprawach praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową Prezes wszczyna z urzędu, co daje ochronę przed identyfikacją zgłaszającego zawiadomienie.

Z poważaniem

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Lech Kołakowski
sekretarz stanu
/podpisano elektronicznie/